

ZUZANNA GINCZANKA

Rozprawa

ZUZANNA GINCZANKA

Rozprawa

PANNA:

Barometry pulsują rtęcią. Fale epok biją o granit.

Izobary¹ barwione cynobrem² pełzną w strefie strzyżonych traw.

Żony wierne i w pasie wcięte, do niewieścich gotowe spraw,
pachnidłami suto się maszczą i nieskromny wdzie-
wają aksamit.

W srebrny oksyd³ północ przetapia rozpaloną
rudę zachodu,

---

¹*izobara* (geogr.) — linia na mapie łącząca punkty o takiej samej wartości ciśnienia atmosferycznego. [przypis edytorski]

²*cynober* (miner.) — minerał z gromady siarczków o czerwonym zabarwieniu. [przypis edytorski]

³*oksyd* (chem.) — tlenek; por. ang. *oxide*, fr. *oxyde*. [przypis edytorski]

unerwione czułe anteny lunatycznym krążą szeregiem.

Śpiewam piękne, szumiące zdarzenia, botaniczny rozkwitły Eden⁴,
wierzchy spraw tryskające kwiatami, rozwichrzone grzywy ogrodów.

TRYBUNAŁ:

Przemilczasz sprawy ważne dla spraw kwitnących różowo,

nie mów stygnącym szeptem: «Lew czyha na drodze i miecz».

Rozdraż ubitą ziemię, pod ziemią wikła się rzecz,
poszukaj ssących korzeni pod mchami chmurnych parowów.

Z lenistwem tępo się tarzasz na pianie rozdętych pierzyn,

gdy tyle drogi przed tobą i drogi nie sposób skrócić,

nim świat z wodoru powstały w biały się wodór obróci,

---

⁴*Eden* (bibl.) — rajski ogród. [przypis edytorski]

dzieje swarliwe i wielkie przejdzie ci jeszcze przemierzyć.

PANNA:

Nie wydawaj na mnie wyroku. Jeszcze przy-
pływ pieni się snami,
nienawykłe jeszcze mam ręce, żeby w morze
rzucić się wplaw,
jeszcze patrzę senna i słaba: fale epok biją o gra-
nit,
fale epok rozkołysane niosą szczątki samotnych
naw.

TRYBUNAŁ:

Amon⁵ dobry, czuły Ozyrys⁶,
sól kainitów⁷ stężył ci w kości,
w fosforytach⁸ mocnych cię wyrył,
w ścisłe przęśla szkielet wymościł —

---

⁵*Amon* (mit. egip.) — bóg uosabiający powietrze i wiatr. [przypis edytorski]

⁶*Ozyrys* (mit. egip.) — bóg śmierci i życia, Wielki Sędzia umarłych. [przypis edytorski]

⁷*kainici* — członkowie sekty gnostyckiej istniejącej w II wieku, czczący osoby potępiane w Biblii; tu może też: potomkowie Kaina, biblijnego pierwszego zabójcy. [przypis edytorski]

⁸*fosforyt* (geol.) — skała osadowa. [przypis edytorski]

żółty Amon, bóg dobrotliwy,
przeciw fali kazał płynąć;
jesteś treścią dziejów swarliwych,
jesteś świata treścią jedyną.
Płynże od życia do życia,
zostawiaj znaki i słowa,
jak na falujących obwiciach
z falą się tępą prawować.

PANNA :

Noce szumią jak muszle, płoną biblijne krzaki,
wzniosła, surowa Joanna strzyże baranią wełnę.
O, drogowskazy strzeliste, w czas niepojęte zna-
ki,
niepochwycone przeczucia, ocknienia przypo-
mnień pełne!
O, szklane gwiazdy przewodnie, w jelenich po-
larnych rogach,
O, znaki, które mi dano, a których pojąć nie
umiem!
Nocny tętent czeremchy⁹ przez rozwalone wro-

---

⁹*czeremcha* — krzew lub drzewo z rodziny śliw, o silnie pachnących kwiatach.
[przypis edytorski]

ta

trwoniłam nieroztropnie w płynnych południ
poszumie.

Nie wydawaj na mnie wyroku. Jeszcze znak
mnie zmyli niejeden,
zanim znajdę sprawy korzenne, gęsto mchami
skryte od spodu,
nim porzucę szumiące zdarzenia, botaniczny roz-
kwitły Eden,
wierzchy spraw tryskające kwiatami i rozwiane
grzywy ogrodów.

Rok 1936

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na Licencji Wolnej Sztuki 1.3.

Fundacja Nowoczesna Polska zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony:
<http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/ginczanka-rozprawa>

Tekst opracowany na podstawie: Wiersze wybrane, Czytelnik, 1953.

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez fundację Nowoczesna Polska. Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Paulina Dubielecka, Urszula Małecka.

Okładka na podstawie: the only thing better than a pint is a second pint, Catrin Austin, CC BY 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przeznacz 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur i pomóż nam rozwijać bibliotekę

GINCZANKA *Rozprawa*

Przeznacz darowiznę na konto: [szczegóły](#) na stronie Fundacji.